

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
 Факультет міжнародних відносин
 Кафедра міжнародних економічних відносин і бізнесу

УЗГОДЖЕНО

Декан ФМВ

_____ Ю. Волошин
 «___» _____ 2022 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

_____ А.Полухін
 «___» _____ 2022 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

«Транснаціоналізація світової економіки та менеджмент персоналу в міжнародних корпораціях»

Освітньо-професійна програма: «Міжнародні економічні відносини»

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»

Форма навчання	Сем.	Усього (год./кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	2	150 / 5,0	18	36	-	96	-	КР - 2с.	Екзамен 2 с.
Заочна	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Індекс: НМ - 17 - 292 - 1 / 21– 2.1.5

СМЯ НАУ РМ 15.01.01-01-2021

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Транснаціоналізація світової економіки та
менеджмент персоналу в міжнародних
корпораціях»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 15.01.01 – 01-2021

стор. 2 з 17

Робочу програму навчальної дисципліни «Транснаціоналізація світової економіки та менеджмент персоналу в міжнародних корпораціях» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини», навчального та робочого навчального планів НМ – 17 – 292-1/21, РМ – 17 – 292-1/21 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:
завідувач кафедри міжнародних
економічних відносин і бізнесу _____ / Побоченко Л.М. /

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» – кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу, протокол № 17 від «08» грудня 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми
«Міжнародні економічні відносини» _____ / Румянцев А.П./

Завідувач кафедри _____ / Побоченко Л.М./

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Факультету міжнародних відносин, протокол № ____ від «__» _____ 2021 р.

Голова НМРР _____ / Сидоренко К.В./

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

ЗМІСТ

	Сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	5
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.....	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	6
2. Програма навчальної дисципліни	6
2.1. Зміст навчальної дисципліни	6
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	6
2.3. Тематичний план	11
2.4. Перелік питань для підготовки до екзамену	12
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	12
3.1. Методи навчання	12
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	12
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	14
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	15

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Транснаціоналізація світової економіки та менеджмент персоналу в міжнародних корпораціях» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. Пояснювальна записка

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі міжнародних економічних відносин.

Метою викладання дисципліни є формування у студентів системи знань щодо розкриття концептуальних засад процесу транснаціоналізації та управління персоналом в міжнародних компаніях.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- формування системи знань про поняття та зміст процесу транснаціоналізації;
- вивчення факторів транснаціоналізації світової економіки;
- визначення ролі ТНК як суб'єктів міжнародного бізнесу;
- ознайомлення студентів із структурою транскордонного злиття та поглинання транснаціональних компаній;
- визначення концепції транснаціоналізації світової економіки його основних напрямів і завдань;
- висвітлення інноваційної діяльності сучасних ТНК;
- вивчення міжнародної інвестиційної діяльності ТНК;
- визначення ролі України в сучасних процесах транснаціоналізації;
- формування вміння використовувати одержані знання у практичній зовнішньоекономічній діяльності України, враховуючи тенденції і перспективи розвитку світової економіки;
- формування у студентів стійких знань з теорії управління персоналом в міжнародних компаніях;
- набуття студентами навичок та вмінь самостійно вирішувати практичні питання управління персоналом в міжнародних компаніях;
- вміння розроблення стратегій та політики управління людьми в міжнародній організації залежно від конкретної ситуації;
- використання різних методів оцінювання персоналу в міжнародній організації;
- вміння професійно аналізувати діючі системи управління персоналом в міжнародних компаніях і розробляти заходи щодо їх удосконалення.
- засвоєння основних моделей та інструментів керівництва, головні ланки міжнародних комунікацій та особливості мотивації працівників транснаціональних корпорацій;
- ознайомлення студентів із особливостями системи управління людськими ресурсами в транснаціональних корпораціях і її особливості в умовах України;
- визначення та оцінка ефективності управління людьми в міжнародній організації, їх мотивації.
- визначення причин міжкультурних конфліктів в управлінні персоналом та шляхів їх попередження та подолання.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

– Креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах використання різних діагностичних методологій провідних міжнародних організацій

– Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин.

– Приймати обґрунтовані рішення з проблем міжнародних економічних відносин за невизначених умов і вимог.

– Аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали.

– Розробляти та досліджувати адаптивні моделі вирівнювання дисбалансів та нівелювання загроз глобального розвитку, пропонувати варіанти вирішення проблем за результатами дослідження.

– Здійснювати моніторинг, аналіз, оцінку діяльності глобальних фірм (корпорацій, стратегічних альянсів, консорціумів, синдикатів, трастів тощо) з метою ідентифікації їхніх конкурентних позицій та переваг на світових ринках.

– Застосовувати набуті знання щодо фактів, методів, правил і принципів функціонування МЕВ у конкретних практичних ситуаціях, презентувати результати власних досліджень шляхом підготовки наукових публікацій і апробацій на наукових заходах.

– Володіти навичками самоаналізу (самоменеджменту), бути критичним і самокритичним, розуміти детермінанти впливу на спілкування з представниками інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності та поваги до них.

– Застосовувати набуті знання, розуміти предметну область та професію на практиці, бути відкритим до застосування знань з урахуванням конкретних ситуацій.

– Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні та дипломатичні методи їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси.

– Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків, ілюструвати і презентувати результати оцінювання, підсумовувати та розробляти рекомендації, заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

– Здатність виявляти та розв'язувати складні задачі і проблеми, генерувати нові ідеї у сфері міжнародних економічних відносин та/або під час навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

– Здатність спілкуватися іноземною мовою.

– Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, використовуючи інноваційні підходи та технології, програмне забезпечення з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів МЕВ.

– Здатність аналізувати сучасні соціально-економічні процеси в глобальному середовищі.

- Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації.
- Здатність визначати й оцінювати прояви економічного глобалізму, виклики та дисбаланси глобального розвитку та їх вплив на міжнародні економічні відносини.
- Здатність оцінювати вплив та соціально-економічні наслідки глобалізації на економіку країн.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Дана дисципліна базується на основі таких дисциплін, як «Методологія прикладних досліджень у сфері міжнародних економічних відносин», «Глобальна цифрова економіка», «Глобальна фінансова та банківська система» та є базою для написання кваліфікаційної роботи.

2.1. Програма навчальної дисципліни.

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 2 /двох/ навчальних модулів, а саме:

- навчального модуля №1 «Транснаціоналізація світової економіки»
- навчального модуля №2 «Управління персоналом в міжнародних компаніях», кожен з яких є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Окремим (третім) модулем є курсова робота, яку здобувач вищої освіти виконує в другому семестрі. КР є важливою складовою закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль 1. «Транснаціоналізація світової економіки»

Інтегровані вимоги модуля №1:

ЗНАТИ:

- економічну природу процесів транснаціоналізації;
- сутність, причини виникнення та особливості функціонування ТНК;
- ТНК як основний суб'єкт здійснення прямих іноземних інвестицій;
- інноваційне забезпечення транснаціоналізації економічної діяльності;
- сучасні тенденції розвитку міжнародних злиттів та поглинань;
- Україна в сучасних процесах транс націоналізації.

ВМІТИ:

- розглядати глобальне конкурентне середовище з позицій транснаціоналізації;
- визначати роль і місце ТНК у процесах міжнародної міграції капіталів;
- аналізувати інноваційну діяльність сучасних ТНК;
- досліджувати глобальні тренди міжнародних злиттів та поглинань;
- відокремлювати залучення в Україну іноземних ТНК.

Модуль №1 «Транснаціоналізація світової економіки».

Тема 1. Транснаціоналізація як основний фактор формування глобальної економіки. Економічна природа процесів транснаціоналізації. Сутність транснаціоналізації та особливості діяльності транснаціональних корпорацій в умовах глобальної економіки. Особливості сучасного етапу транснаціоналізації світової економіки. Трансформація транснаціоналізації економічної діяльності на сучасному етапі світогосподарського розвитку. Глобальне конкурентне середовище з позицій

транснаціоналізації. Конкурентоспроможність національної економіки та методичні підходи до її оцінювання. Індекси транснаціоналізації

Тема 2. Транснаціональні корпорації (ТНК) як суб'єкти міжнародного бізнесу. Сутність, причини виникнення та особливості функціонування ТНК. Види корпорацій. Транснаціональні, багатонаціональні та глобальні корпорації. Форми об'єднань корпорацій. Еволюція розвитку ТНК. Організаційна структура ТНК. Оцінка діяльності ТНК у світі.

Тема 3. Міжнародна інвестиційна діяльність транснаціональних корпорацій. Транснаціональні корпорації як основний суб'єкт здійснення прямих іноземних інвестицій. Роль і місце ТНК у процесах міжнародної міграції капіталів. Поняття та сутність міжнародної інвестиційної діяльності ТНК. Теорії іноземного інвестування міжнародних корпорацій. Масштаби та напрями міжнародної інвестиційної діяльності ТНК. Оцінка сучасного стану та тенденцій розвитку міжнародної інвестиційної діяльності ТНК. Аналіз динаміки руху прямих іноземних інвестицій ТНК. Регіональна структура інвестиційної діяльності ТНК у світі. Особливості інвестиційної діяльності ТНК в Україні. Переваги та недоліки міжнародної інвестиційної діяльності ТНК в Україні.

Тема 4. Інноваційна діяльність сучасних ТНК. Інноваційний розвиток світової економіки: базисні імперативи. Інноваційний розвиток світової економіки як результат міжнародного науково-технічного співробітництва. Системна складова інноваційного розвитку світової економіки. Інноваційно-концептуальне забезпечення транснаціоналізації економічної діяльності. Аналіз розвитку транснаціоналізації світової економіки в контексті активізації інноваційних зрушень. Особливості сучасних інноваційних стратегій транснаціональних корпорацій. Діяльність ТНК у світовому створенні інновацій. Перспективні напрями участі України в процесах транснаціоналізації світової економіки в контексті використання інноваційних важелів.

Тема 5. Транскордонні злиття та поглинання транснаціональних компаній. Поняття, сутність та чинники процесів М&А. Завдання та причини ЗПП. Хвилі злиття та поглинання в сучасній світовій економіці. Фактори, що посилюють ЗПП. Класифікація транскордонних ЗПП. Сучасні тенденції розвитку міжнародних злиттів та поглинань. Глобальні тренди міжнародних злиттів та поглинань. Галузева структура ринку злиттів і поглинань у світі. Етапи розвитку українського ринку злиттів і поглинань. Злиття і поглинання бізнес-структур в Україні. Стратегії залучення українських бізнес-структур до процесів злиття та поглинання в міжнародне конкурентне середовище. Ключові проблеми ринку М&А в Україні.

Тема 6. Проблеми регулювання діяльності ТНК. Проблеми взаємовідносин ТНК і країн, що приймають. Транснаціоналізація в умовах зміни політичного устрою світу. Діалектика взаємин між ТНК та приймаючими урядами. Проблема послаблення національного контролю. Політична невизначеність та політичний ризик. Рівні політичного ризику. Джерела політичного ризику. Оцінка політичного ризику. Управління політичними ризиками. Теорія переговорної сили. Проблеми формування національних механізмів регулювання діяльності ТНК. Трансформація ролі країн, що розвиваються, у глобальній економіці. Форми співпраці ТНК з країнами, що розвиваються.

Тема 7. Діяльність ТНК в авіаційно-космічній галузі.

Особливості авіаційної та космічної промисловостей. Світові тенденції розвитку авіаційно-космічної галузі. Розвиток організаційно-правових форм підприємств авіаційно-космічної галузі. Світові ТНК в авіакосмічній сфері. Авіабудівельна галузь України в контексті міжнародних відносин. Співробітництво України в авіаційно-космічній галузі. Міжнародна економічна конкурентоспроможність повітряного транспорту України та стратегічні механізми її зміцнення. Державно-приватне партнерство в системі стратегічного регулювання розвитку авіакосмічної галузі. Особливості діяльності ТНК в авіакосмічній сфері України.

Тема 8. Україна в сучасних процесах транснаціоналізації. Передумови та мотиви транснаціоналізації національної економіки. Інституційно-правові засади розвитку власних ТНК в Україні. Внутрішній потенціал транснаціоналізації економіки України. Транснаціоналізація бізнес-груп у контексті підвищення інноваційної активності промислових підприємств. Загальний огляд ТНК, що представлені в Україні. Специфіка поглинання українських підприємств іноземними ТНК в процесі приватизації. Переваги та недоліки присутності в Україні іноземного капіталу. Прямі іноземні інвестиції та національна безпека України. Перспективи залучення в Україну іноземних ТНК.

Модуль 2. «Управління персоналом в міжнародних компаніях»

Інтегровані вимоги модуля №1:

ЗНАТИ:

- систему управління людськими ресурсами в міжнародних корпораціях;
- управління людським капіталом і управління людськими ресурсами;
- відбір персоналу в міжнародних корпораціях;
- кадрову політику і стратегію управління персоналом у міжнародних компаніях;
- основні ідеї керівництва;
- особливості управління персоналом на підприємствах авіаційно-космічної галузі.

ВМІТИ:

- розглядати моделі управління людськими ресурсами;
- визначати політику мети та характеристику HRM;
- аналізувати фактори впливу на стратегію управління людськими ресурсами;
- досліджувати професійний менеджмент підприємств авіаційно-космічної галузі;
- відокремлювати форми стимулювання персоналу в МК.

Модуль №1 «Управління персоналом в міжнародних компаніях».

Тема 1. Система управління персоналом у міжнародних корпораціях та їх структурних підрозділах. Система управління людськими ресурсами в міжнародних корпораціях. Особливості курсу, основні поняття. Визначення управління людськими ресурсами. Моделі управління людськими ресурсами. Управління персоналом у структурних підрозділах міжнародних корпорацій Людський капітал, ринок праці, відданість організації. Домашні країни, країни-господарі, треті країни. Відмінність ринків праці у країнах-господарях; переміщення працівників між підрозділами компанії, що розташовані в різних країнах; відмінність практики управління персоналом в різних філіях; національна орієнтація персоналу.

Тема 2. HRM (human resources management) та управління персоналом. Політика мети та характеристики HRM. Визначення управління людським капіталом. Управління людським капіталом і управління людськими ресурсами. Концепція людського капіталу. Управління людським капіталом: практика та стратегія. Вимірювання людського капіталу. Загальна роль і функції управління персоналом. Роль HR у сприянні та управління змінами. Визначення стратегічного HR менеджменту. Зміни в практиці HR. Організація функцій HR. Маркетинг функцію HR. Підготовка, обґрунтування і захист HR бюджету. Аутсорсинг HR роботи. Загальні HR послуги. Використання консультантів з управління. Роль HR практик. Підходи до розробки HR стратегії. Реалізація стратегії управління персоналом.

Тема 3. Кадрова політика міжнародних корпорацій та роль кадрових служб в управлінні людськими ресурсами. Система відбору персоналу в міжнародних корпораціях. Відбір персоналу в міжнародних корпораціях. Фактори, що формують кадрову політику міжнародних корпорацій. Стратегічні напрями кадрової політики.

Тактичні аспекти кадрової політики. Кадрові служби. Функції кадрових служб міжнародної корпорації. Менеджмент персоналу в ТНК. Механізм формування корпоративної культури. Підходи до відбору персоналу в міжнародних корпораціях.

Тема 4. Фактори формування стратегії управління людськими ресурсами в міжнародних корпораціях. Кадрова політика і стратегія управління персоналом у міжнародних компаніях. Фактори впливу на стратегію управління людськими ресурсами: характеристики роботи, трудові відносини, психологічний контракт, організаційна поведінка. Трудові теорії. Організаційна фактори, які впливають на характер роботи. Ставлення до роботи. Добробут, пов'язаний з роботою. Трудові відносини: природа, значення, компетенції. Довіра і трудові відносини. Психологічний контракт: значення, природа. Розвиток і підтримка позитивного психологічного контракту. Організаційна поведінка. Індивідуальні відмінності. Вплив на трудову поведінку. Атрибутивна теорія. Мотиваційні теорії. Організаційна культура: поняття, важливе значення і шляхи розвитку.

Тема 5. Особливості керівництва в міжнародних організаціях. Формування колективу багатонаціональної компанії. Моделі лідерства в міжнародних організаціях. Основні ідеї керівництва. Ідеї П. Друкера щодо ролі керівництва у житті менеджерів міжнародних корпорацій, значення моральних принципів у менеджменті, у тому числі застосуванні так званого принципу дзеркала. Англійський консультант Т. Лемберт про інструменти, які використовуються менеджерами в процесі реалізації функції керівництва. Р. Кантер та узагальнення особливостей лідерства в контексті різних національних культур. «Жіночі» і «чоловічі» стилі керівництва в різних культурах. Дж. Коллінза про портрети керівників провідних міжнародних корпорацій і п'ятирівнева концепція управління. Д. Кернса та Д. Недлера - досвід застосування інструментів японського управління в американській корпорації «Ксерокс» у 1970-1980-х рр. Дві основні моделі формування вищого менеджменту міжнародних корпорацій: широкого фахівця та спеціалізованого керівника. Три основні моделі кар'єри виконавчих директорів: американська, європейська та японська. Складна система зарубіжних призначень.

Підхід Дж. Коллінза. П'ять рівнів менеджерів. Розуміння міжнародних аспектів лідерства М. Хеєр, Е. Гіселі та Л. Портер. Чотири основних аспекти лідерства.

Тема 6. Мотивація, оплата та стимулювання персоналу, навчання, оцінювання та атестація персоналу в міжнародних корпораціях. Управління програмами охорони здоров'я, безпеки і соціального забезпечення персоналу. Особливості мотивації в багатонаціональному культурному середовищі. Форми стимулювання персоналу. Теоретична база: концепції мотивації через потреби А. Маслоу, Ф. Герцберга, Д. МакКлеланда та ін. Особливості мотивацій у кожній країні. Матриця особливостей мотивацій у США, Японії, Німеччині, Мексиці, Китаю. Основна матеріальна винагорода як базисна для будь-якої країни та умов праці. Компенсації. Нематеріальне стимулювання. Змішане стимулювання Ефективні компенсаційні стратегії із врахуванням особливостей національних культурних кластерів. Філософія управління винагородою. Управління винагородою для директорів і керівників. Управління винагородою для співробітників відділу продажів. Оплата працівників фізичної праці. Визначення стратегії винагорода. Керівні принципи. Аналітична та неаналітична оцінка роботи. Викорстання комп'ютерних програм для оцінки роботи.

Важливе значення та переваги охорони здоров'я та безпеки на робочому місці. Політика охорони здоров'я. Політика безпеки праці. Аудит стану охорони здоров'я та безпеки на робочому місці. Програми гігієни праці. Управління стресом. Попередження нещасних випадків. Оцінка ефективності охорони здоров'я та безпеки на робочому місці. Соціальне забезпечення персоналу. Необхідність соціального забезпечення та види соціальних послуг. Індивідуальні послуги. Групові послуги. Надання персоналу соціальних послуг. Зовнішні консультаційні послуги. Програми супроводу персоналу. Психологічна спроможність пристосуватись до іншої культури.

Тема 7. Міжнародні ділові комунікації, комунікаційні бар'єри та ефективність міжнародних комунікацій. Особливості міжнародних комунікацій: розміщення окремих елементів комунікацій у різних частинах світу; віддаленість; вплив різних культур; різниця у часі; значні затрати. Основні типи міжнародних комунікацій. Зовнішні міжнародні комунікації. Внутрішні міжнародні комунікації.

Тема 8. Менеджмент персоналу в міжнародних компаніях авіаційно-космічної галузі.

Особливості управління персоналом на підприємствах авіаційно-космічної галузі. Управління ризиками на підприємствах авіаційного бізнесу. Управління конкуренцією авіакомпаній на ринку авіаційних перевезень України. Формування готовності майбутніх менеджерів авіаційної галузі. Професійний менеджмент підприємств авіаційно-космічної галузі. Формування сучасної кадрової стратегії у системі менеджменту авіакосмічних підприємств.

Модуль № 3 «Курсова робота»

Курсова робота (КР) з дисципліни виконується у другому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих здобувачем вищої освіти у процесі засвоєння всього навчального матеріалу дисципліни в галузі міжнародних відносин.

Метою КР є закріплення у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та практичних навичок щодо розкриття концептуальних засад процесу транснаціоналізації та управління персоналом в міжнародних компаніях.

Для успішного виконання КР студент повинен

ЗНАТИ:

- економічну природу процесів транснаціоналізації;
- сутність, причини виникнення та особливості функціонування ТНК;
- ТНК як основний суб'єкт здійснення прямих іноземних інвестицій;
- інноваційне забезпечення транснаціоналізації економічної діяльності;
- сучасні тенденції розвитку міжнародних злиттів та поглинань;
- Україна в сучасних процесах транс націоналізації;
- систему управління людськими ресурсами в міжнародних корпораціях;
- управління людським капіталом і управління людськими ресурсами;
- відбір персоналу в міжнародних корпораціях;
- кадрову політику і стратегію управління персоналом у міжнародних компаніях;
- основні ідеї керівництва;
- особливості управління персоналом на підприємствах авіаційно-космічної галузі.

ВМІТИ:

- розглядати глобальне конкурентне середовище з позицій транснаціоналізації;
- визначати роль і місце ТНК у процесах міжнародної міграції капіталів;
- аналізувати інноваційну діяльність сучасних ТНК;
- досліджувати глобальні тренди міжнародних злиттів та поглинань;
- відокремлювати залучення в Україну іноземних ТНК;
- розглядати моделі управління людськими ресурсами;
- визначати політику мети та характеристику HRM;
- аналізувати фактори впливу на стратегію управління людськими ресурсами;
- досліджувати професійний менеджмент підприємств авіаційно-космічної галузі;
- відокремлювати форми стимулювання персоналу в МК.

Виконання, оформлення та захист КР здійснюється здобувачем вищої освіти в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, потрібний для виконання КР, – до 30 годин самостійної роботи.

2.3. Тематичний план

пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС
Модуль №1 «Транснаціоналізація світової економіки»									
2 семестр					___ семестр				
1.1	Транснаціоналізація як основний фактор формування глобальної економіки.	8	2	2	4	-	-	-	-
1.2	Транснаціональні корпорації (ТНК) як суб'єкти міжнародного бізнесу.	8	2	2	4	-	-	-	-
1.3	Міжнародна інвестиційна діяльність транснаціональних корпорацій.	5	-	2	3	-	-	-	-
1.4	Інноваційна діяльність сучасних ТНК.	8	2	2	4	-	-	-	-
1.5	Транскордонні злиття та поглинання транснаціональних компаній.	5	-	2	3	-	-	-	-
1.6	Проблеми регулювання діяльності ТНК.	8	2	2	4	-	-	-	-
1.7	Діяльність ТНК в авіаційно-космічній галузі.	5	-	2	3	-	-	-	-
1.8	Україна в сучасних процесах транснаціоналізації.	8	2	2	4	-	-	-	-
1.9	Модульна контрольна робота №1	5	-	2	3	-	-	-	-
	Усього за модулем №1	60	10	18	32	-	-	-	-
Модуль №2 «Управління персоналом в міжнародних компаніях»									
2.1	Система управління персоналом у міжнародних корпораціях та їх структурних підрозділах.	6	-	2	4	-	-	-	-
2.2	HRM (human resources management) та управління персоналом.	8	2	2	4	-	-	-	-
2.3	Кадрова політика міжнародних корпорацій та роль кадрових служб в управлінні людськими ресурсами.	6	-	2	4	-	-	-	-
2.4	Фактори формування стратегії управління людськими ресурсами в міжнародних корпораціях.	8	2	2	4	-	-	-	-
2.5	Особливості керівництва в міжнародних організаціях. Формування колективу багатонаціональної компанії. Моделі лідерства в міжнародних організаціях.	6	-	2	4	-	-	-	-
2.6	Мотивація, оплата та	8	2	2	4	-	-	-	-

	стимулювання, навчання, оцінювання та атестація персоналу в МК. Управління програмами охорони здоров'я, безпеки і соціального забезпечення персоналу.								
2.7	Міжнародні ділові комунікації, комунікаційні бар'єри та ефективність міжнародних комунікацій	5	-	2	3	-	-	-	-
2.8	Менеджмент персоналу в міжнародних компаніях авіаційно-космічної галузі.	8	2	2	4	-	-	-	-
2.9	Модульна контрольна робота №2	5	-	2	3	-	-	-	-
	Усього за модулем №2	60	8	18	34	-	-	-	-
Модуль № 3 «Курсова робота»									
3.1	Виконання курсової роботи	30	-	-	30	-	-	-	-
	Усього за модулем № 3	30	-	-	30	-	-	-	-
	Усього за навчальною дисципліною	150	18	36	96	-	-	-	-

2.4. Перелік питань для підготовки до екзамену

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджується на засіданні кафедри та доводиться до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: пояснювально-ілюстративний; проблемний виклад та презентації, частинно-пошуковий, дослідницький, метод історичного та логічного, абстрагування та конкретизації, описовий метод тощо. Під час проведення лекцій та практичних занять застосовуються універсальні та інноваційні методи навчання: метод узагальнень та класифікацій; метод графічного та статистичного аналізу; метод представлення структурно-логічних схем; економіко-математичні методи; метод дискусій; самостійна робота студентів з навчальною та довідковою літературою. Для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти під час вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні методи та технології, як: робота в міні-групах, семінар-дискусія, кейс-метод, презентація, тести, метод «мозкового штурму», SWOT-аналіз.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Дяків О. П., Островерхов В. М. Управління персоналом: навчально-методичний посібник (видання друге, переробл. і доповнено). – Тернопіль: ТНЕУ, 2018. – 288 с.

3.2.2. Менеджмент XXI століття: сучасні моделі, стратегії, технології. – Вінниця: Видавничо-редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2017.- 1385 с.

3.2.3. Міжнародний менеджмент: Навчальний посібник / В.В. Рокоча, Б.М. Одягайло, В.І. Терехов – К. : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2016. – 172 с.

3.2.4. Михайлишин Л.І. Транснаціоналізація світової економіки: інноваційний аспект: монографія / Л.І. Михайлишин. – Вінниця: ДонНУ, 2016. – 314 с.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Транснаціоналізація світової економіки та менеджмент персоналу в міжнародних корпораціях»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2021
	стор. 13 з 17		

3.2.5. Побоченко Л.М. Дослідження інвестиційної привабливості України для КНР // Сучасні міжнародні відносини: актуальні проблеми теорії і практики – 2020: міжнародна науково-практична конференція, 17 квітня 2020 року: тези доп. – К., 2020.– С.151–162.

3.2.6. Побоченко Л.М. Вплив інноваційного середовища на конкурентоспроможність економіки України // Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право). – 2019.– №2. – С. 99-105.

3.2.7. Побоченко Л.М. Оцінка інноваційних позицій ТНК розвинених країн світу// Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти: зб. наук. пр. Вип. 4. – 2019.– С.91-103.

3.2.8. Побоченко Л.М. Інноваційна складова транснаціоналізації економічної діяльності в умовах глобалізаційних перетворень// Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право). – 2018.– №2. – С. 71-77.

3.2.9. Побоченко Л.М., Головка Т.С. Глобальні тренди процесів злиття та поглинання: нові виклики світовій економіці// Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право). – 2018.– №2. – С. 100-105.

3.2.10. Транснаціональні корпорації/ І.О. Давидова, К.Ю. Величко, О.І. Печенка– Харків: Видавництво «Форт», 2018. – 175 с.

Допоміжна література

3.2.11. Біла С.О. Цифрові технології в бізнесі та управлінні: світовий досвід / С.О. Біла // Теоретичні та практичні аспекти розвитку Інтернет-економіки: міждисциплінарний навчальний посібник. За науковою ред. к.е.н., доц. Татомир І.Л., к.е.н., доц. Квасній Л.Г. – Дрогобич: ПОСВІТ, 2021. – 386 с. / 24 с.

3.2.12. Задоя А.О. Міжнародна інвестиційна діяльність: навчальний посібник / А.О. Задоя. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. – 122 с.

3.2.13. Набок І. І. Проблеми відновлення світової авіаційної галузі внаслідок коронавірусної кризи / І.І. Набок // Modern international relations: topical problems of theory and practice: collective monograph / Faculty of International Relations of the National Aviation University; under general editorship of W. Welskop, Y.O. Voloshin. – Lodz: Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Biznesu i Nauko Zdrowiu w Łodzi, 2021. – 436 p. / 8 p.

3.2.14. Пічкурова З.В. Особливості розвитку технології великих даних у глобальній цифровій економіці / З.В. Пічкурова // Modern international relations: topical problems of theory and practice: collective monograph / Faculty of International Relations of the National Aviation University; under general editorship of W. Welskop, Y.O. Voloshin. – Lodz: Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Biznesu i Nauko Zdrowiu w Łodzi, 2021. – 436 p. / 5 p.

3.2.15. Побоченко Л.М. Вплив COVID-19 на авіаційні перевезення в світі. The Fifteenth International Scientific Conference "AVIA-2021". – Kyiv, Ukraine. – April 20-22, 2021. – Kyiv. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://conference.nau.edu.ua/index.php/AVIA/AVIA2021/schedConf/presentations>.

3.2.16. Побоченко Л.М. Втрати міжнародних авіакомпаній від пандемії COVID-19 / Л.М. Побоченко, А.А. Прокоп'єва // Національні економічні стратегії розвитку в глобальному середовищі: міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 14 травня 2021 р.: тези доп. – К., 2021. – С. 91-96.

3.2.17. Прокоп'єва А.А. Вплив пандемії COVID-19 на розвиток двостороннього україно-польського співробітництва / А.А. Прокоп'єва // Національні економічні стратегії розвитку в глобальному середовищі: міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 14 травня 2021 р.: тези доп. – К., 2021. – С. 96-99.

3.2.18. Побоченко Л.М. Вплив пандемії COVID-19 на інвестиційну діяльність ТНК. Трансформація функцій держави в умовах глобалізації: Дискусійна платформа, 19 травня 2021 року: тези доп. – К., 2021.– С.85–91.<http://ief.org.ua/docs/scc/19.pdf>.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Транснаціоналізація світової економіки та менеджмент персоналу в міжнародних корпораціях»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2021
		стор. 14 з 17	

3.2.19. Побоченко Л.М. Масштаби розвитку та структура світового ринку бізнес-авіації в умовах глобальних трансформацій /Л.М. Побоченко,Т.О.Гаврилко // Актуальні проблеми економіки. – 2015.– №7(169). – С. 65-71. Електронна адреса посилання: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu.gov.ua/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=ap_e_2015_7_10.

3.2.20. Sydorenko K., Sheremet O. Airport services international competitiveness management / K. Sydorenko, O. Sheremet // Modern international relations: topical problems of theory and practice: collective monograph / Faculty of International Relations of the National Aviation University; under general editorship of W. Welskopa, Y.O.Voloshin – Lodz: Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Biznesu i Nauk o Zdrowiu w Łodzi, 2021. – 436 p. / 6 p.

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

3.3.1. Кодекс законів України про працю. – К., 2018. [Електронний ресурс] : режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.

3.3.2. <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>– офіційний сайт Світового банку.

3.3.3. <http://www.unctad.org> – офіційний сайт UNCTAD.

3.3.4. <http://www.oecd.org/> – офіційний сайт Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР).

3.3.5. <http://www.imf.org> - офіційний сайт МВФ.

3.3.6. <http://www.me.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.

3.3.7. <http://ukrstat.gov.ua/> – офіційний сайт Державної служби статистики України.

3.3.8. <https://www.bcg.com/>- офіційний сайт Boston Consulting Group.

3.3.9. <http://www.forbes.com> - офіційний сайт журналу «Forbes».

3.3.10. <https://www.PricewaterhouseCoopers> - офіційний сайт компанії PricewaterhouseCoopers (PwC).

3.3.11. BloombergInnovationIndex 2021 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://datawrapper.dwcdn.net>.

3.3.12. Biggest transnational companies [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.economist.com/blogs/graphicdetail/2020/focus-1>.

3.3.13. Europa-2021. A European strategy for smart, sustainable and inclusive growth. URL: <http://ec.europa.eu/eu2021/pdf>.

3.3.14. ForbesGlobal 2000 «The World's Largest Public Companies- 2021». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.forbes.com/global2021/#7eb61cf9335d>.

3.3.15. Global R&D funding forecast 2021 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://digital.rdmag.com>.

3.3.16. Global Innovation 1000 2021 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.strategyand.pwc.com>.

3.3.17. Global 500 FORTUNE [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://fortune.com/global500/2021/search/?profits=desc>.

3.3.18. The World's Most Innovative Companies / Forbes, 2021. – [Electronic recourse]. – Accessed mode: <http://www.forbes>.

3.3.19. The Global Innovation Index 2020 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2021.pdf.

3.3.20. World Investment Report 2021: Special economic zones [Електронний ресурс]. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: <http://unctad.org>.

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Методи контролю та схема нарахування балів

4.1. Методи контролю та схема нарахування балів. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Модуль №1 «Транснаціоналізація світової економіки»		
	2 семестр	__ семестр
Робота на практичних заняттях (5 б. х 2)	10	-
Виступ з презентацією на задану тему (10 б. х 2)	20	-
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше 18 балів</i>		
Виконання модульної контрольної роботи №1	10	-
Усього за модулем №1	40	-
Модуль №2 «Управління персоналом в міжнародних компаніях»		
Робота на практичних заняттях (5 б. х 2)	10	-
Виступ з презентацією на задану тему (10 б. х 2)	20	-
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №2 студент має набрати не менше 18 балів</i>		
Виконання модульної контрольної роботи №2	10	-
Усього за модулем №2	40	-
Семестровий екзамен	20	40
Усього за дисципліною	100	100
Модуль №3 «Курсова робота»		
Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
	Денна та заочна форми навчання	
Виконання курсової роботи	60	
Захист курсової роботи	40	
Виконання та захист курсової роботи	100	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Транснаціоналізація світової економіки та
менеджмент персоналу в міжнародних
корпораціях»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 15.01.01 – 01-2021

стор. 16 з 17

4.6. Підсумкова модульна рейтингова оцінка, отримана студентом за результатами виконання та захисту **курсової роботи**, крім відомості модульного контролю, заноситься також до навчальної картки, залікової книжки та Додатку до диплома, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.7. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим .	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				